

Oponentský posudek disertační práce

„Komunikační dovednosti mládežnického trenéra volejbalu a jejich rozvoj metodou VTI“,

kterou předkládá

Mgr. Veronika Baláková

Disertační práce V. Balákové se zabývá individuálně i společensky důležitou problematikou, která se vztahuje k podmínkám podpory a rozvoje sportovních dovedností dospívajících na straně práce trenérů a tím i kvality trávení volného času mladých sportovců. Reaguje tak na aktuální situaci v oblasti sportu a vedle toho ověřuje metodu Videotrénink interakci (VTI) pro praktické využití ve sportu.

Předložená disertační práce (185 stran textu a 9 stran příloh) má empirický charakter, využívá převážně kvalitativní postupy sběru i analýzy empirických dat. Těžiště práce tkví mimo jakoukoli pochybnost právě v empirické části prezentující přípravu, průběh i výsledky rozsáhlého a časově náročného výzkumu. Cíl práce autorka vymezuje jasně: cílem disertačního projektu je aplikovat metodu VTI pro rozvíjení dovedností trenérů volejbalu dospívajících a posoudit efektivitu této metody v oblasti sportu. Cíle projektu z praktických aspektů práce trenérů vycházejí a jejich naplnění zpět do interakce trenérů a mladých sportovců směřuje.

Literárně přehledová část práce je tematicky sevřená, bez širších souvislostí sledované problematiky. Ačkoli je text této části dosti stručný, je pečlivě provázaný s dalšími částmi disertační práce a z hlediska psychologie sportu pravděpodobně předložil základní poznatky a informace především ze zahraniční literatury.

Metodologická část (6. – 8. kapitola) je podrobně a velmi dobře propracovaná. Je relevantně zdůvodněný design výzkumu a jemu odpovídá jak způsob realizace výzkumu, tak i způsob zpracování dat. Na cíle výzkumu přímo navazují výzkumné otázky, které dokladují praktické souvislosti celého disertačního projektu. Soubor respondentů (trenérů i hráčů) je popsán dostatečně, stejně jako použité metody (pozorování – zúčastněné, analýza videonahrávek podle sledovaných kategorií; dotazování – rozhovory a dotazníky pro trenéry i hráče).

Výzkum se odehrával ve dvou fázích, a ačkoli byl dosti komplikovaný, je dobře promyšlený a srozumitelně a podrobně popsán, metodologicky opřený o autority v postupu i analýze dat (vhodně zvolené odborné prameny). Je třeba uvést, že výzkum byl rovněž mimořádně časově náročný, vyžadoval od autorky znalost sportovního prostředí, potřeb mladých sportovců i jakousi představu optimální úrovně práce trenérů s nimi. Vzhledem k tomu, že cíle práce sledují i ověření VTI jako efektivní metody rozvoje dovedností trenérů, je třeba uvést, že s metodou autorka pracovala pečlivě a správně. Zajímalo by mě, jaká úskalí autorka překonávala při zpracování dat z videonahrávek, jak probíhalo hodnocení jednotlivých kategorií. Je možné sledované kategorie v rozšiřujícím výzkumu ještě zúžit? Které z nich jsou opravdu podstatné pro rozvoj komunikačních dovedností? Které komunikační dovednosti jsou pro interakci trenérů a hráčů volejbalu důležité?

Výsledky výzkumu jsou prezentovány přehledně, strukturovaně, autorka využívá převážně podrobný popis získaných dat, což je relevantní cílům i designu výzkumu. Ačkoli výsledky představují zásadní část textu disertační práce (více jak 110 stran), nepůsobí „nudně“, ale naopak dobře představují charakter práce trenérů a možnosti jejich rozvoje a podpory výkonů dospívajících ve volejbalu. V Diskuzi autorka vychází ze svých dat, nad kterými se zamýšlí s ohledem na své zkušenosti a několik zahraničních studií. Vhodně doplňuje možnosti dalšího zkoumání problematiky. Závěr pak je střízlivým a věcným završením předložené studie.

Zajímalo by mě, v jaké fázi přípravy trenérů považuje autorka za vhodné využití metody VTI k podpoře a rozvoji jejich sociálních dovedností, jaké jsou reálné možnosti jejího využití ve sportovní praxi. Zajímavé a cenné se jeví i zjištění, že mladí sportovci dokáží u trenérů (stejně jako např. žáci ve škole u učitelů) dobře detekovat změny v jejich postupech a ocenit je, jsou-li efektivní a přispívají-li k podpoře pozitivního klimatu ve skupině. Z edukačního hlediska jde o významný faktor pro intervenci.

Závěrem:

Předložená disertační práce se věnuje tematice z oblasti psychologie sportu, věnuje se interakci trenérů a dětí mládežnických sportovních – volejbalových družstev. Ze zkušenosti je zřejmé, že aktivity trenérů a jejich práce s dětmi při rozvoji sportovních dovedností a vztahu ke sportu či obecněji aktivnímu trávení volného času, vykazuje mnoho rezerv. Problémem je

i fakt, že dosud jde u nás o málo prozkoumanou problematiku. Autorka rozhodně přispěla k získání cenných dat a podpořila odborný vhled do problematiky interakce a efektivní komunikace trenérů a dospívajících. Ačkoli literárně přehledová část je dosti úsporná, výzkum a jeho analýza jsou zpracovány kvalitně a přinášejí prakticky využitelné výsledky. Také je třeba ocenit, že autorka jako první využila metodu VTI ve sportovním prostředí a ukázala možnosti jejího využití pro podporu efektivy práce trenéra se sportovní skupinou dospívajících. Předloženou studii lze akceptovat jako **disertační práci, která splňuje požadavky** standardně kladené na odborné studie tohoto druhu v oboru obecná psychologie, a proto **doporučuji práci k obhajobě** (s klasifikací prospěla).

Praha 5. 5. 2016

doc. PhDr. Ilona Gillernová, CSc.